

ŚWIAT Dziecka

Miesięcznik Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
Oddział Okręgowy w Koszalinie

Nr 5 (5) * lipiec 2016 r.

W numerze m.in.:

Pochwała bezinteresowności - str. 2
Politechnika Koszalińska wyróżniona
przez TPD - str. 3

„Bezpieczne wakacje” z TPD
w Koszalinie - str. 4

Stwórz dzieciom rodzinę zastępczą - str. 5
Bicie. Czas z tym skończyć! - str. 6

O krytykowaniu rodziców - str. 7

Z historii Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie (2) Nowe formy wychowania - str. 8

Czasopismo bezpłatne

We wszystkich systemach administracyjnych państwa dziecko musi być podmiotem, a nie przedmiotem, ma swoje – często osobne prawa – a dorośli, nie tylko rodzice i opiekunowie, lecz również urzędnicy, nauczyciele, mają wobec najmłodszych powinności, które winni wypełniać z pełną odpowiedzialnością, starannością i zgodnie z literą prawa – to wnioski z konferencji „Dziecko między prawem a rzeczywistością”, zorganizowanej 31 maja br. z inicjatywy koszalińskiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD).

Dziecko pod specjalną ochroną prawną

To nie jedyne i chyba nie najważniejsze wnioski płynące z konferencji, która odbyła się na Politechnice Koszalińskiej. Najistotniejsze dotyczy samego przestrzegania współczesnych, a więc najbardziej aktualnych, w wielu przypadkach zupełnie nowych, praw dziecka. Większość prelegentów, reprezentujących różne środowiska, zawody, dziedziny i instytucje lub inne podmioty, wskazywała na niepokojąco wysoki poziom nieprzestrzegania lub wprost łamania praw najmłodszych Polaków.

Inny problem, na który zwracali uwagę uczestnicy konferencji, to wysoki poziom przemocy rodzinnej, domowej, który kładzie się cieniem na ogólną sytuację i pozycję dziecka w społeczeństwie.

Szczególna ochrona prawna

Konferencja była poświęcona szeroko rozumianym prawom dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem praw dziecka do ochrony wizerunku, danych osobowych i innych informacji wrażliwych.

– Nie mamy wątpliwości, że temat konferencji był odpowiedzią na jeden z najpoważniejszych problemów dotyczących dobra dziecka – tłumaczy Henryk Zabrocki, prezes koszalińskiego oddziału TPD (na zdjęciu obok). – O tym, że dziecko ma swoje prawa osobne, nikogo przekonywać nie trzeba, natomiast o tym, że dziecko funkcjonuje w przestrzeni publicznej, jako podmiot szczególnej ochrony prawnej, należy mówić, powtarzać i edukować.

Świat zdominowany przez informację totalną i globalną działa na zasadzie faktów dokonanych. Poprzez konferencję z udziałem ekspertów organizatorom zależało na uświadomieniu wychowawcom, nauczycielom, opiekunom, wszystkim osobom, które mają do czynienia z dziećmi, że wizerunek ich podopiecznych nie jest własnością publiczną, również podlega ochronie prawnej.

W konferencji wzięli udział: rodzice, opiekunowie, pedagodzy, nauczyciele, pracownicy instytucji związanych z dziećmi, prawnicy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, służb mundurowych, studenci.

Partnerzy i organizatorzy

Z inicjatywy koszalińskiego TPD, w organizację konferencji włączyły się następujące podmioty: Politechnika Koszalińska, reprezentowana przez Wydział Technologii i Edukacji, który realizuje kształcenie między innymi na kierunku Pedagogika, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie oraz Komenda Miejska Policji w Koszalinie.

Konferencję organizacyjnie i merytorycznie wsparli: prof. Tadeusz Bohdał, rektor Politechniki Koszalińskiej oraz dr Agnieszka Hłobit, prodziekan Wydziału Technologii i Edukacji za pomoc merytoryczną i udział z referatem.

– Bardzo cieszymy się, że prof. Stanisław Leszek Stadniczeńko przyjął naszą propozycję objęcia funkcji opiekuna naukowego i przewodniczącego rady programowej konferencji – mówił Henryk Zabrocki. – Prof. Stadniczeńko niedawno odebrał z rąk Marka Michałaka, Rzecznika Praw Dziecka, Odznakę Honorową za Zasługi dla Ochrony Praw Dziecka „Infantis Dignitatis Defensori”.

Prof. Stadniczeńko to znany pedagog, prawnik, nauczyciel i działacz społeczny. Od lat działa na rzecz ochrony praw dziecka. Leżą mu na sercu przede wszystkim kwestie związane z rodzicielstwem zastępczym i tworzeniem rodzinnych domów dziecka.

Nagroda dla Politechniki Koszalińskiej

Podczas konferencji, TPD w Koszalinie nagrodziło Politechnikę Koszalińską oraz indywidualnie prof. Tadeusza Bohdała, rektora uczelni za wkład w działalność na rzecz dzieci. Uroczyste przekazanie statuetki i znaczka TPD było wydarzeniem towarzyszącym konferencji (szereżej o tym wydarzeniu piszemy na stronie 3).

Przyznając uczelni statuetkę honorową, TPD wzięło pod uwagę, że Politechnika Koszalińska „od wielu lat – na Wydziale Technologii i Edukacji – kształci pedagogów, nauczycieli, opiekunów dzieci; Wydział Technologii i Edukacji jest również organizatorem jednego w swoim rodzaju majowego „Pikniku naukowego” dla dzieci; uczelnia prowadzi Koszaliński Uniwersytet Dziecięcy, wprowadzając najmłodszych studentów w świat nauki; wspiera i organizuje – również za pośrednictwem środowiska studenckiego – wiele akcji społecznych, charytatywnych, z których dochód zasila budżety przedszkoli, stowarzyszeń dla dzieci i ośrodków wychowawczych (najlepszym przykładem jest akcja: „Wrzucił mi medzianka dla dzieciaka”); bez rozgłosu wspiera dzieci i rodziców potrzebujących wsparcia, również finansowego, w trudnych chwilach”.

Ciąg dalszy na str. 2

Ciąg dalszy za str. 1

Z inicjatywy koszalińskiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD), na Politechnice Koszalińskiej 31 maja br. odbyła się konferencja „Dziecko między prawem a rzeczywistością”.

Na program niemal sześciogodzinnej konferencji złożyły się trzy sesje (z udziałem 15 prelegentów): „Wybrane prawa dziecka. Idee, deklaracje, rzeczywistość”, „Dziecko w rozwoju” oraz „Prawa dziecka w rolach społecznych; ogląd praktyczny”.

Idee, deklaracje, rzeczywistość

Tematy i autorzy wykładów: „Zabezpieczenie najlepiej pojętego interesu dziecka przez administrację publiczną” – prof. Stanisław Leszek Stadniczeńko; „Korczakowskie idee emancypacji dziecka i poszanowania jego praw” – dr Agnieszka Hłobił; „Misja i wkład Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w powszechną ochronę praw dziecka” – Barbara Głowacka; „Jak postrzegamy dziecko? Dziecko w reklamie” – dr Piotr Szarszewski; „Prawa dziecka w rodzinie. Akceptowane i antagonistyczne sposoby ich urzeczywistniania” – sędzia Piotr Boguszewski; „Dziecko w rodzinie zastępczej. Dylematy prawne, socjalne, wychowawcze” – Grażyna Galińska; „Prawa dziecka w edukacji” – Halina Kantor; „Prawa dziecka z niepełnosprawnością” – Grażyna Ulman; „Kaci ze szkolnej ławki. O przemocy rówieśniczej” – Jacek Pawłowski; „Dziecko, jako pacjent” – Katarzyna Latuszek-Pasternak; „Małoletni konsument” – Arkadiusz Janz; „Dziecko, jako podmiot procedur bezpieczeństwa” – nadkomisarz Robert Faryniarz; „Handel dziećmi – problem i wyzwanie współczesności” – Piotr Boćko.

Plakaty Beaty Rolak

Konferencji towarzyszyła wystawa plakatów profilaktycznych i informacyjnych o różnych aspektach przemocy domowej (na zdjęciu). Niezwykle sugestywne prace autorstwa Beaty Rolak ze Szczecina dotyczą tematyki społecznej, z zakresu między innymi przemocy wobec dzieci i innych zachowań niepożądanych.

Autorka jest absolwentką szczecińskiej

Wyższej Szkoły Sztuki Użytkowej, na wydziale Grafiki i Architektury Wnętrz, specjalność grafika użytkowa. Dyplom – „Identyfikacja Wizualna Miasta i Gminy Cedynia” – w Pracowni Projektowania Znaku i Form Identyfikacyjnych prof. Andrzeja Tomczaka. Otrzymała Nagrodę Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego za Najlepszy Dyplom Artystyczny 2011. Beata Rolak jest wielokrotną stypendystką artystyczną Prezydenta Szczecina. Laureatką Nagrody Fundacji „Promocja Talentu” pod patronatem pary prezydenckiej RP Jolanty i Aleksandra Kwaśniewskich. Jest członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków. Pracuje w Towarzystwie Przyjaciół Dzieci ZOR w Szczecinie. Prowadzi działalność artystyczną i pedagogiczną w województwie zachodniopomorskim oraz warsztaty plastyczne dla dzieci, młodzieży, dorosłych.

Co roku w maju

Patronat honorowy nad konferencją objęli: Rzecznik Praw Dziecka (RPD), prezydent Koszalin, Piotr Jedliński, rektor Politechniki Koszalińskiej, prof. Tadeusz Bohdal oraz starosta Powiatu Koszalińskiego, Marian Hermanowicz.

Po zakończeniu ostatniej sesji, organizatorzy konferencji zaprosili gości i prelegentów do podpisania apelu poparcia dla staran RPD, który 30 kwietnia br. zwrócił się do premier Beaty Szydło o podjęcie działań nad opracowaniem i wdrożeniem Narodowej Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci (szereż o apelu piszemy na stronie 6).

Prezentowane referaty złożą się na wydawnictwo pokonferencyjne, które ukaże się drukiem w drugiej połowie roku, a ponadto dostępne będzie do pobrania na stronach organizatorów, w tym stronie TPD w Koszalinie.

– *Uznaliśmy, że TPD powinno co najmniej raz w roku współ- lub organizować dużą konferencję na najbardziej aktualne tematy dotyczące dzieci, rodziców i wzajemnych relacji opiekunów i podopiecznych* – wyjaśnia Henryk Zabrocki. – *Chcielibyśmy przy tym zachować majowy termin tych spotkań.*

Magdalena Grzybowska
Fot. Adam Paczkowski
/Politechnika Koszalińska

Pochwała bezinteresowności

Świat przyspiesza. Wnikliwość wymaga czasu, którego na co dzień mamy coraz mniej. Coraz częściej natomiast odczuwamy skutki powierzchowności, np. w relacjach międzyludzkich. „Człowiek dla człowieka ma tyle czasu, ile potrzebuje na załatwienie sprawy i ani minuty więcej” – mówi znajomy 82-latek, który z synem rozmawia tylko, gdy ten jedzie samochodem. Kontakt z ojcem trwa niekiedy zaledwie kilka przecznic warszawskich.

Z tym większą radością przyjmujemy każdą odmianę. Dostrzegamy w ludziach spokój, skupienie, zamiar bezinteresownego kontaktu. Kiedy ta relacja ma jeszcze dodatkowo charakter pomocowy, przecieramy oczy ze zdumienia. W tych czasach, w tym tempie życia, przy tylu obowiązkach? Cud. Albo dobra wola, otwarte serce. Tak, czy inaczej, są wyjątki od każdej – nawet najbardziej gorzkiej – reguły.

Od kilku miesięcy koszalińskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci odwiedza ludzi, którzy z pewnością należą do grona wyjątkowych. Wśród nich są przedsiębiorcy, specjaliści z różnych dziedzin, wolontariusze. Przychodzą pomóc, zaoferować swoje wsparcie, zarazić nas ideą, która posłuży dzieciom, zapytać, czego potrzebujemy. Ot, tak, zwyczajnie, bez ceregieli, co za każdym razem budzi moją sympatię.

Z tych rozmów i spotkań rodzą się inicjatywy i wydarzenia, nie boję się tych słów, wielkie, ważne, dostrzegane i doceniane przez społeczność i środowiska. Za to wszystko, naszym nowym – i tym długoletnim – Przyjaciółom serdecznie dziękuję i oczywiście proszę o więcej.

Ogromnie cieszę się, że w tym znacznym gronie znajduje się samorząd Koszalin, z Prezydentem Piotrem Jedlińskim na czele.

W ubiegłym roku, Prezydent – mając do wyboru wiele innych organizacji – wskazał Towarzystwo Przyjaciół Dzieci jako beneficjenta wsparcia finansowego pochodzącego z akcji charytatywnej PKO Bank Polski. Przypomnę, że był to ogólnopolski (na 12 stadionach) bieg sztafetowy „Pomagamy z każdym krokiem” (każde okrażenie to jeden obiad dla dziecka). Otrzymałymi 50 tysięcy złotych, które przeznaczyliśmy na obiady dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia.

Ponadto samorząd pomaga utrzymywać, prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koszalinie, placówki opiekuńcze i wychowawcze. Istotnie wsparł, trwający w naszej siedzibie, gdzie znajduje się również ognisko dla dzieci „Grono”, remont piętra w kamienicy przy ulicy Piłsudskiego 11. Z dumą i satysfakcją odnotowuję, że lista działań wspólnych jest coraz dłuższa.

Prezydent jest naszym sprzymierzeńcem, na którego możemy liczyć. Wszystko to wymaga szczególnego podziękowania.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci to organizacja 100-letnia (jubileusz przypada na 2018 rok). Mamy ogromne doświadczenie, gigantyczny dorobek i potencjał, a przede wszystkim ludzi, którzy chcą i potrafią nieść pomoc dzieciom. Warto nam zaufać, tak, jak zrobił to prezydent Koszalin.

Henryk Zabrocki,
prezes TPD w Koszalinie

Świat Dziecka – Miesięcznik Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie

Wydawca: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Okręgowy w Koszalinie, ulica Marszałka Józefa Piłsudskiego 11-15, Koszalin 75-501

Kontakt: 94/342 56 27, 94/342 36 16; tpd@zeto.koszalin.pl; www.tpd24.pl

Redakcja: zespół. Redaktor prowadzący: Piotr Pawłowski. Kolegium redakcyjne: Rada Programowa TPD w Koszalinie.

Redakcja techniczno-graficzna: Zbigniew Janiszewski.

Politechnika Koszalińska wyróżniona przez TPD

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci (TPD) w Koszalinie nagrodziło Politechnikę Koszalińską oraz indywidualnie prof. **Tadeusza Bohdala**, rektora uczelni za wkład w działalność na rzecz dzieci. Uroczyste przekazanie statuetki i znaczka TPD było wydarzeniem towarzyszącym konferencji pod nazwą „Dziecko między prawem a rzeczywistością”, która – 31 maja 2016 roku – odbyła się na Politechnice Koszalińskiej.

W konferencji wzięli udział: rodzice, opiekunowie, pedagodzy, nauczyciele, pracownicy instytucji związanych z dziećmi, prawnicy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, służb mundurowych, studenci

Zasługi dla dzieci

Przyznając uczelni statuetkę honorową, TPD wzięło pod uwagę, że Politechnika Koszalińska „od wielu lat – na Wydziale Technologii i Edukacji – kształci pedagogów, nauczycieli, opiekunów dzieci; Wydział Technologii i Edukacji jest również organizatorem jedynego w swoim rodzaju majowego „Pikniku naukowego” dla dzieci; uczelnia prowadzi Koszaliński Uniwersytet Dziecięcy, wprowadzając najmłodszych studentów w świat nauki; wspiera i organizuje – również za pośrednictwem środowiska studenckiego – wiele akcji społecznych, charytatywnych, z których dochód zasila budżety przedszkoli, stowarzyszeń dla dzieci i ośrodków wychowawczych (najlepszym przykładem akcja: „Wrzuc miedziaka dla dzieciaka”); bez rozgłosu wspiera dzieci i rodziców potrzebujących wsparcia, również finansowego, w trudnych chwilach”.

Statuetkę, w pierwszej części konferencji, odebrał prof. **Witold Gulbiński**, prorektor ds. nauki i rozwoju.

Czas, opieka, troska

Drugą kadencję stojący na czele Politechniki Koszalińskiej prof. **Tadeusz Bohdal**, w drugiej części konferencji, przyjął znaczek honorowy TPD, specjalne odznaczenie, zwykle eksponowane w klapie marynarki.

– *Traktuję to ważne dla mnie wyróżnienie, jako wyraz uznania dla całej uczelni i wszystkich naszych pracowników – powiedział rektor. – Sam mam wnuki, wiem, jak wiele potrzebują czasu, opieki, troskliwości – dodał. – Jesteśmy otwarci na współpracę z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci. Wspólnie możemy zrobić jeszcze więcej na rzecz dzieci.*

Piotr Pawłowski
Fot. Adam Paczkowski/Politechnika Koszalińska

Statuetkę dla Politechniki Koszalińskiej, na ręce prof. Witolda Gulbińskiego, prorektor do spraw nauki i rozwoju, przekazał Henryk Zabrocki, prezes koszalińskiego TPD

Prof. Witold Gulbiński ze statuetką przyznaną uczelni przez TPD w Koszalinie

Na prawo: Specjalne wyróżnienie dla prof. Tadeusza Bohdala, znaczek TPD, wpiął w klapę rektora Politechniki Koszalińskiej prof. Stanisław Leszek Stadniczek, wiceprezes Zarządu Głównego TPD

Statuetka TPD w Koszalinie dla Politechniki Koszalińskiej

Urząd Miejski w Koszalinie dba o to, aby dzieci w czasie wakacji miały zapewnione liczne atrakcje kulturalne, sportowe i rekreacyjne, natomiast koszalińskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci uczestniczy i pomaga w organizacji imprez.

„Bezpieczne wakacje” z TPD w Koszalinie

Przez dziewięć kolejnych piątków, począwszy od pierwszego lipca, odbywa się cykl imprez dla dzieci pod hasłem „Bezpieczne wakacje”. Patronem akcji jest **Piotr Jedliński**, prezydent Koszalina, a bezpośrednim organizatorem akcji z ramienia Urzędu Miejskiego – **Małgorzata Borek**, pełnomocnik ds. uzależnień.

1 lipca br., w ramach „Bezpiecznych wakacji” odbył się – popularny wśród najmłodszych – Festiwal uśmiechu, realizowany przez Fundację „O Uśmiech Dziecka” oraz Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koszalinie.

Zabawa rozpoczęła się o godz. 10, przed ratuszem w Koszalinie, gdzie zebrał się najmłodszy mieszkańcy, w tym podopieczni środowiskowych ognisk wychowawczych Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.

Imprezę uroczyste rozpoczęli: **Stefan Romecki**, poseł i Kawaler Orderu Uśmiechu, **Przemysław Krzyżanowski**, zastępca prezydenta Koszalina, **Henryk Zabrocki**, prezes Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie oraz **Małgorzata Borek**.

Z Placu Ratuszowego barwny korowód, złożony również z orkiestry dętej, mażorettek (dziewcząt tańczących przy orkiestrze) oraz innych artystów, przeszedł na miejsce festiwalu, czyli na Dolinę Sportową.

Wśród atrakcji tego dnia nie mogło zabraknąć między innymi: występu orkiestry dętej i wspomnianych mażorettek, spektaklu teatru „Na bruku” (z przedstawieniem „Charlie pomywaczem”) oraz znanego teatru „Pinezka” („Trollowsko”), a także grupy cyrkowej „Szok” z Ukrainy.

Dla wszystkich uczestników festiwalu był namiot dla dzieci z miasteczkiem cyrkowym z urządzeniami do ćwiczeń akrobatycznych (bezpiecznych dla dzieci). Zabawę w namiocie prowadzili Klauni Kulki.

Wychowawcy z ognisk Towarzystwa Przyjaciół Dzieci poprowadzili natomiast animacje sportowe dla dzieci w pięciu strefach.

Strefa malucha (2-4 lata) – kąpiel plastyczna: pianki, kredki; przechodzenie przez tunel. Strefa przedszkolaka (5-6 lat) – łowienie rybek z basenu na czas, tworzenie dziecięcej biżuterii. Strefa skrzatów (klasy I-III) – wyścigi na dużych piłkach z uchwytami, wyciąganie nogami kolorowych piłeczek z wody. Strefa zaka (klasy IV-VI) – hokej na trawie, bitwa w ringo. Strefa Młodzieżowa – gra w kółko i krzyżyk przy pomocy hula-hop oraz woreczków, wyścigi w folii.

Poza tym oczywiście, jak zawsze, były lody, malowanie twarzy dzieci i ogromne banki mydlane. Zabawa potrwiała do godz. 13.30.

fol. Dorota Józków

fol. Dorota Józków

fol. Dorota Józków

fol. Dorota Józków

fol. Dorota Józków

Kalendarz „Bezpiecznych wakacji” 2016

- 1 lipca - Sportowa Dolina, ul. Podgrodzie: Festiwal uśmiechu;
- 8 lipca - Rynek Staromiejski: Piracka wyprawa;
- 15 lipca - Misiowa Dolina, ul. Cisowa: Hawajska zabawa;
- 22 lipca - stadion ABC, ul. Wańkowicza: Show z Klaunami Kulkami;
- 29 lipca - boisko, ul. Na Skarpie: W jeden dzień dookoła świata;
- 5 sierpnia - orlik w Jamnie: Wakacyjna akademie sportu;
- 12 sierpnia - Sportowa Dolina, ul. Podgrodzie: Wioska indiańska;
- 19 sierpnia - Rynek Staromiejski: Wesole zabawy z Klaunami Kulkami;
- 26 sierpnia - Sportowa Dolina, ul. Podgrodzie: Zabawa z policją.

(bz)
Fot. archiwum TPD Koszalin, Dorota Józków

Więcej dzieci samotnych

Wystarczy obserwować obecną rzeczywistość. Zwiększa się liczba dzieci samotnych, zaniedbanych, krzywdzonych, potrzebujących pomocy. Powodów braku właściwej opieki nad dzieckiem jest zbyt wiele, by je wszystkie wymienić, jednak przyznać trzeba, że najważniejszym jest brak czasu.

Zapominamy często, że największym darem, jaki rodzic może dać swemu dziecku to właśnie czas. W coraz liczniejszych wypadkach czas ten jest wykradany przez nadmiar pracy, wyjazdy, alkohol, hazard, chęć zdobycia nowego partnera, rozłąkę, porzucenia, brak więzi itp. Coraz więcej takich przypadków odnajdujemy wokół siebie. Ale taki stan rzeczy nie dotyczy wszystkich rodzin.

Popatrzmy na siebie – może wychowaliśmy już dzieci? Może teraz wychowujemy własne dzieci i mamy pomysły na ich rozwój? Może jesteśmy gotowi, aby pod swój dach, pod swoją opiekę przyjąć dziecko, otoczyć je miłością, uwagą, szacunkiem i troską, której może do tej pory w ogóle nie doznało. Dla tak otwartych osób jest możliwość utworzenia rodziny zastępczych.

Rodzina tymczasowa

Od 2012 roku w Kołobrzegu funkcjonuje Punkt Wspierania Dziecka i Rodziny (PwDiR) pod patronatem Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Do podstawowych zadań pracowników placówki należy między innymi szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej; szkolenie osób, którym sąd powierzył tymczasowo pełnienie funkcji rodziny zastępczej, organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne.

Pracownicy punktu służą wsparciem i pomocą nie tylko rodzinom zastępczym, ale także osobom, które taką funkcję chciałyby pełnić. W naszym społeczeństwie wciąż bardzo trudno przełamać opory, aby przyjąć pod swoją opiekę obce dzieci, a powodem tego częściowo jest niewiedza i lęk przed czymś, co jest nam nieznanne. Postaramy się trochę przybliżyć ten temat. Co to zatem jest rodzina zastępcza?

To przejściowa forma opieki osobistej nad dzieckiem, którego rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich. Cechą charakterystyczną jest jej tymczasowość. Dlaczego?

Do czasu poprawy sytuacji

Dzieci pozostają w rodzinie zastępczej do czasu poprawy sytuacji w rodzinie biologicznej (dziecko wraca do domu rodzinnego) lub uregulowania sytuacji prawnej – pozbawienia władzy rodziców biologicznych (dziecko ma szansę na adopcję).

Rodzina zastępcza ma obowiązek współpracy z rodzicami biologicznymi dziecka i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Dziecko pozostaje w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletniości lub do momentu ukończenia nauki w szkole.

Kto może zostać rodziną zastępczą? Mał-

żonkowie lub osoba samotna mogą pełnić funkcję rodziny zastępczej. Kandydat musi dawać ręką i nogą należytego wykonywania zadań rodziny zastępczej. Wymagane jest stałe miejsce zamieszkania na terytorium RP. Kandy-

Człowiek bez domu jest jak statek bez portu. Piękny, ale samotny. Nie mam tu na myśli domu jako budowli, ale ludzi tworzących ten najważniejszy kawałek świata. Chodzi oczywiście o rodzinę.

Stwórz dzieciom rodzinę zastępczą

Dla wielu z nas słowo „rodzina” oznacza w naturalny sposób matkę, ojca, rodzeństwo, kuzynostwo itd. Wydaje się być oczywistym, że każde dziecko ma swój rodzinny „port”, który zapewnia mu od zawsze i na zawsze bezpieczeństwo, miłość, akceptację i właściwy rozwój. Wydawać by się mogło, że jest to nawet tak oczywiste, że nie ma o czym mówić.

dat w pełni korzysta z praw cywilnych i obywatelskich. Nigdy nie był i nie jest pozbawiony władzy rodzicielskiej, nie ograniczono mu władzy rodzicielskiej ani nie została mu ona zawieszona. Kandydat musi mieć odpowiednie warunki mieszkaniowe oraz stałe źródło utrzymania.

Ponadto wywiązuje się z obowiązku łezienia na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby, gdy ciąży na nim taki obowiązek z mocy prawa lub orzeczenia sądu. Kandydat musi uzyskać pozytywną opinię ośrodka pomocy społecznej.

Wywiad środowiskowy

Kolejne ważne pytanie: jak zostać rodziną zastępczą? Kandydat/kandydaci powinni zgłosić się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, gdzie uzyskają szczegółowe informacje – to pierwszy krok.

U Kandydata/kandydatów przeprowadzony zostaje wywiad środowiskowy; sprawdzone zostają między innymi warunki mieszkaniowe. Kandydaci poddani są badaniu pedagogicznemu i psychologicznemu. Biorą udział w szkoleniu.

Po zebraniu wymaganych dokumentów

i pozytywnej kwalifikacji kandydatom może być proponowane dziecko. Kandydaci zapoznają się z sytuacją życiową, zdrowotną proponowanego dziecka i podejmują decyzję o przyjęciu dziecka, lub też nie. Po przyjęciu dziecka do rodziny opiekunowie zastępczy mogą korzystać z pomocy specjalistów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie lub Punktu Wspierania Dziecka i Rodziny.

Decydując się na to, by swoje życie przeorganizować w sposób umożliwiający sprawowanie opieki nad dzieckiem, jako rodzina zastępcza musimy sobie zdawać sprawę, że trafi do nas najczęściej dziecko z ogromnym bagażem doświadczeń i to najczęściej tych przykrych.

Dziecko z poczuciem krzywdy

Dziecko – dodajmy, to ważne – skrzywdzone, nieufne, z poczuciem krzywdy, że zabrano je od mamy czy taty, których kocha pomimo wszystko.

Dziwić może niektórych ta miłość dzieci do rodziców, którzy je krzywdzą. Ale to przecież rodzice od zawsze tworzą im świat, w którym funkcjonują, innego świata nie znają, przystosowują się do nawet najgorszych warunków.

Dopiero w innym środowisku mają szansę zobaczyć, że może być inaczej, że staną się ważne, kochane i zauważane, że mogą rozwijać swe talenty i uzdolnienia. Dzieci szczęśliwe ze szczęśliwych rodzin nie trafiają do rodzin zastępczych. Coś po drodze się zepsuło, nie zadziałało, spowodowało, że rodzina się rozpadła na kawałki. Te rozbite, małe kawałki w postaci dzieci można „poszyszywać” dużą ilością miłości, czasu, cierpliwości.

Jeżeli uważasz, że jesteś gotowy dać kawałek siebie dzieciom, które potrzebują rodziny, to postaraj się utworzyć rodzinę podobną do patchworka – pięknego, kolorowego, składającego się z wielu elementów pozornie do siebie nie pasujących, ale odpowiedni o łączonych z cierpliwością, uwagą, miłością dających w efekcie dużo ciepła i satysfakcji.

Justyna Falko

Punkt Wspierania Dziecka i Rodziny

Zapraszamy na spotkanie

Decydując się na bycie rodziną zastępczą musimy zawsze pamiętać, że dzieci nie rodzą się z natury złe i okrutne, czasami mogą się takimi stać, bo czynią je takimi dorośli i ich błędy.

Pamiętać powinniśmy także przesłanie z książki „Mały Książę” Antoine Saint-Exupéry „Jesteś odpowiedzialny za to, co oswoiłeś”.

Po szczegóły organizacyjne, szkoleniowe, prawne zapraszamy do Punktu Wspierania Dziecka i Rodziny w Kołobrzegu, przy ulicy Sienkiewicza 10, pokój 211, gdzie służymy radą, pomocą, wsparciem.

Zgodnie z wcześniejszą zapowiedzią, przedstawiciele uczestników konferencji „Dziecko między prawem a rzeczywistością” podpisali „Apel – do Prezesa Rady Ministrów Beaty Szydło – w sprawie przemocy wobec dzieci”, wspierający działania Marka Michalaka, Rzecznika Praw Dziecka, który podjął działań nad opracowaniem i wdrożeniem Narodowej Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci.

Bicie. Czas z tym skończyć!

Przypomnijmy. Zdaniem Rzecznika Praw Dziecka, Narodowa Strategia na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci powinna obejmować kompleksowe podejście nakierowane na zapobieganie, ochronę i wsparcie we wszystkich formach przemocy: fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej, rówieśniczej i instytucjonalnej.

Przemoc i okrucieństwo

– Zrozumienie problemu przemocy wobec dzieci jest kluczem do wypracowania odpowiedniej polityki – przekonuje Marek Michalak (na zdjęciu wyżej): podczas wystąpienia w Sejmie. – Aktualnie istnieją programy, mające na celu walkę z poszczególnymi formami przemocy, jednak brakuje strategii, która obejmowałaby kompleksowo wszystkie jej formy.

Rzecznik podkreśla, że przemoc jest realnym problemem. Spośród blisko 50 tysięcy spraw zgłoszonych do niego tylko w 2015 roku, ponad 5 tysięcy związanych było z ochroną przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innym złym traktowaniem.

Kampanie to za mało

Rzecznik Praw Dziecka wskazuje, że kluczowe będzie uzyskanie w tej sprawie poparcia społecznego dzięki kampaniom informacyjnym i akjom mającym na celu uwrażliwienie opinii publicznej na problem przemocy wobec dzieci. Sam inicjuje takie kampanie od wielu lat (np. „Reaguj. Masz prawo”, „Bicie uczy, ale tylko złych rzeczy”, „Bicie, czas z tym skończyć”).

Kary za przestępstwa popełniane na dzieciach powinny być ostrzejsze – uważa Rzecznik Praw Dziecka (RPD) i przekazuje Prezydentowi RP Andrzejowi Dudzie propozycje siedmiu nowych regulacji dla przepisów Kodeksu karnego. Zmiany mają objąć między innymi takie kwestie jak: przestępstwa na dzieciach, osobach nieporadnych, przestępstwa ze szczególnym okrucieństwem, porwania rodzicielskie czy handel dziećmi.

System jest niepraktyczny

O opracowanie Narodowych Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci apeluje także ONZ. Na ogromną skalą zjawiska przemocy wobec dzieci w Europie zwracają również Rzecznicy Praw Dziecka zrzeszeni w europejskiej sieci ENOC.

Przedstawiciele uczestników konferencji w apelu do Beaty Szydło napisali między innymi: „(...) System wsparcia ofiar jest nieszczerły, niepraktyczny, działa w oderwaniu od realiów; wiele osób ma poczucie podwójnego pokrzywdzenia: najpierw przez sprawcę, a następnie przez wadliwie ustanowione lub stosowane prawo. Dlatego, w imieniu uczestników: prelegentów, słuchaczy, gości zaproszonych, przedstawicieli: instytucji, organizacji pozarządowych, konferencji (...) popieramy starania Rzecznika Praw Dziecka Marka Michalaka, zmierzające do opracowania i wdrożenia Narodowej Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci”.

Apel i... odpowiedź

„Podobnie jak Rzecznik Praw Dziecka uważamy, że tragedia powinna jasno wskazywać na priorytet państwa w działaniach na rzecz walki z przemocą wobec dzieci, a jej opracowanie leży w gestii rządu – czytamy również w apelu do premier rządu. – Mamy nadzieję, że powstanie Narodowej Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci stanie się jednym z priorytetów Pani Rządu, jej ustanowienie zostanie poprzedzone szeroko zakrojonymi konsultacjami społecznymi, a wprowadzenie w życie nastąpi tak szybko, jak tylko będzie to możliwe”.

Pod tekstem apelu podpis złożyli: Henryk Zabrocki, prezes Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie oraz Piotr Pawłowski, przewodniczący społecznej Rady Programowej TPD w Koszalinie.

Obok publikujemy odpowiedź, jaka nadeszła z Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dokąd – najwyraźniej – apel trafił. Magdalena Grzybowska

Fot. Biuro RPD

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
DEPARTAMENT POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
ul. Nowogrodzka 1/33, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 66 11 277, fax. +48 22 66 11 276
www.mprj.gov.pl

DPS.VII.5132.44.2016.M
Warszawa, dnia 23 czerwca 2016 r.

Pan Henryk Zabrocki
Prezes Towarzystwa
Przyjaciół Dzieci w Koszalinie

Szanowny Panie Prezencie,

Odpowiadając na pismo z dnia 13 czerwca 2016 r. przesłane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a następnie do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie opracowania „Narodowej Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci” uprzejmie informuję, że obowiązujące akty prawne w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowane są do wszystkich kategorii osób doznających przemocy, w tym w szczególności do dzieci.

Należy wskazać, że tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozpoczęło się już w 2005 r. od uchwalenia ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1590). Następnie w celu stworzenia systemu dążącego do bardziej skutecznego przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci w 2010 r. wprowadzono zmiany w prawodawstwie polskim.

Przepisy w/w. ustawy wskazują, że osobie dotkniętej przemocą, w tym również dziecku udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Ponadto, osobom bez względu na wiek dotkniętym przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.

Kolejną zmianą w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, która została wprowadzona wraz z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie było wprowadzenie w art. 96 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przepisu prawnego dotyczącego zakazu stosowania kar cielesnych w brzmieniu: „Osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych”.

Ponadto, dziecko jako osoba doznająca przemocy korzysta z pomocy w ramach zespołu interdyscyplinarnego realizującego zadania wynikające z procedury „Niebieskie Karty” w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Pozostaje obowiązkiem przedstawicieli i służb reguluje wspomniane powyżej rozporządzenie. Zgodnie z art. 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” w pierwszej kolejności podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dziecku, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą. Następnie przeprowadza się rozmowę z dzieckiem (w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego) w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności dziecka oraz zapewniających jego bezpieczeństwo (§ 4 i 5 rozporządzenia). Należy wskazać, że jeżeli osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 i 111 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), zwaną dalej „osobą najbliższą” (§ 5 ust. 2 rozporządzenia).

Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, prowadzone są w miarę możliwości w obecności psychologa (§ 5 ust. 3 rozporządzenia). Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A”, rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia (§ 6 ust. 1-3 rozporządzenia). Następnie wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” przekazywany jest do prowadzącego zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Po przekazaniu formularza, pracę rozpoczyna zespół interdyscyplinarny, który dokonuje oceny zagrożenia i realizuje indywidualny plan pomocy.

Ponadto, ważnym aspektem przy realizacji zadań mających na celu przeciwdziałanie krzywdzeniu dzieci jest prowadzenie w samorządach lokalnych szeroko zakrojonych działań profilaktycznych. Gminy, powiaty oraz samorządy wojewódzkie realizują programy mające na celu zapobieganie przemocy i ochronę ofiar.

Warto wskazać, że w Polsce funkcjonują placówki prowadzące poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczej i wychowawczej kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W powiatach realizuje się programy służące działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Rozwiązania mające na celu przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci zawarte są także w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Do najważniejszych działań należy zaliczyć między innymi:

- podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy oraz zmiany postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy poprzez prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę;
- promowanie w środkach masowego przekazu programów skierowanych do dzieci i młodzieży pozbawionych treści przemocy;
- opracowanie programów osłonowych oraz edukacyjnych i prowadzenie działań, dotyczących zapobiegania przemocy, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub z niepełnosprawnościami;
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczej i wychowawczej, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży;
- nawiązanie współpracy pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działań poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich;
- upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej;
- rozszerzenie katalogu ofert działań profilaktycznych w stosunku do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie w szczególności skierowanych do dzieci i młodzieży.

Uwzględniamy szeroki wachlarz realizowanych działań strategicznych w obowiązujących aktach prawnych w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie widzi w chwili obecnej zasadności opracowania „Narodowej Strategii na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci”.

Na zakończenie informuję, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rozpoczęto prace nad zmianami do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej
Magdalena Bartosiewicz

Wojna domowa (4)

O krytykowaniu rodziców

Na pytania Czytelników „Świata Dziecka” odpowiada Henryk Zabrocki, pedagog, prezes koszalińskiego oddziału Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.

W miarę dorastania, dzieci stopniowo odkrywają, że ich rodzice nie są doskonali – to proces naturalny. Zaczynają ich porównywać i oceniać, a przede wszystkim krytykować. Czy mamy im na to pozwalać?

Myślenie samodzielne

Wraz z rozwojem samodzielnego myślenia, dziecko traci bezkrytyczny stosunek do mamy i taty. Czasami krytykowanie rodziców jest rodzajem prowokacji, testu. W ten sposób dziecko dowiaduje się czegoś nowego o sobie samym i o rodzicach. Nie jest przyjemnie być krytykowanym przez własne potomstwo.

Jeżeli jednak zareagujesz gniewem lub złością, może to stać się początkiem konfliktu. Z drugiej strony, chcąc zachować rodzicielski autorytet, nie zgadzamy się na to, żeby nasze dziecko pozwalało sobie na robienie uwag.

Warto zapamiętać

- * nie ma nastolatków, którzy bez zastrzeżeń akceptowaliby swoich rodziców;
- * kiedy dziecko krytykuje cię, to nie znaczy, że już cię nie kocha lub kocha mniej;
- * przykre słowa wywołują u nas emocje, ale próbujemy zapanować nad nimi na tyle, żeby możliwa była dalsza rzeczowa rozmowa;
- * nie obrażamy naszego dziecka, chociaż może oburzają nas jego uwagi;
- * stanowczo protestujemy też, kiedy używa epitetów, ironizuje;
- * wolno krytykować, ale nie wolno obrażać; również nasze dzieci muszą znać tę zasadę i stosować się do niej.

Prośmy o konkrety

Na przykład, gdy słyszymy komunikat w rodzaju: „wy się na niczym nie znacie” albo „nie jesteś dobrym ojcem/matką”, zapytaj wówczas: „dlaczego tak sądzisz?” bądź „co ci się nie podoba w moim postępowaniu?”.

Bądźmy gotowi słuchać spokojnie, nie przerywając i nie okazując gwałtownych reakcji. Czasem dopiero wtedy, gdy dziecko powie więcej, odkryjesz prawdziwy zarzut lub problem ukryty dotąd za ogólnie niechętnym nastawieniem do mamy czy taty.

Słuchaj aktywnie

Na przykład spróbuj sformułować to, co dziecko chce dać ci do zrozumienia pytając: „czy chodzi ci o to, że mieliśmy iść razem do kina, a ja spędziłem wieczór z ciocią, która niespodziewanie nas odwiedziła?” albo „czy

mówisz tak dlatego, że zabroniłem ci przekłuć ucho?”.

Pamiętaj, że – pomimo często występującego w rozmowach chaosu informacyjnego i znaczeniowego – dziecku również zależy na konkretnych, lecz samo na ogół nie potrafi zdefiniować problemu i – nawet, kiedy wchodzi w konflikt – w gruncie rzeczy szuka u rodzica wsparcia.

Przyznaj rację

Czasem w słowach krytyki, które słyszymy z ust dziecka, jest sporo racji. Przyznanie się do własnych błędów i słabości, wbrew temu, co często się sądzi, zbliża ludzi i poprawia relacje między nimi.

Nie obawiamy się, że wtedy dziecko straci do nas szacunek. Na przykład, przyznając dziecku rację, oczywiście wyłączamy wtedy, gdy ją ma, powiedz otwarcie: „tak, boli mnie głowa i dlatego zaczęłam dokuczać ci z powodu bałaganu w twoim pokoju; przepraszam, jeżeli byłam przykra, ale nie zmienia to faktu, że masz u siebie nieporządek”.

W ten sposób nauczymy dziecko uczuciowości wobec samego siebie. Mówiąc o swoich słabych stronach, pomyłkach czy błędach, pokazujemy dziecku, że każdy ma jakieś wady i dobrze jest zdawać sobie sprawę z ich istnienia, bo wtedy można z nimi walczyć.

Nie dajmy się sprowokować

Czasem dzieciom nie chodzi o konstruktywny dialog z rodzicami, one po prostu chcą sobie ulżyć sobie w gniewie lub sprowokować kłótnie, bo wtedy czują się górami. Właśnie wtedy, kiedy brakuje wam słów, albo obawiacie się, że za chwilę wybuchniecie gniewem, poproście o czas do namysłu.

Na przykład powiedzcie: „tak, masz sporo racji, muszę to przemyśleć, wrócimy do tego po kolacji”. Oczywiście, nie może to być unik,

więc obietnicy trzeba koniecznie dotrzymać. Zyskacie jednak trochę czasu na poradzenie sobie ze wzburzeniem czy uczuciem przykrości oraz na znalezienie argumentów.

Fot. materiały dystrybutora filmu „Musimy porozmawiać o Kevinie”

Warto porozmawiać o naszych dzieciach

O tym, jak niebywale trudne, skomplikowane i wielowymiarowe bywają relacje dzieci i rodziców opowiada głośny film „Musimy porozmawiać o Kevinie” (2011), w reż. Lynne Ramsay, który naprawdę warto obejrzeć. Nie ku przestrodze, ale by wzbogacić swoją wiedzę o procesach i problemach wychowawczych.

Kevin jest synem Ewy i Franklina. Od pierwszych dni życia wystawia cierpliwość matki na najcięższe próby. Jako niemowlę jest nadpobudliwy i płaczący. Jako przedszkolak – złośliwy i niegrzeczny. Późniejsze zachowania Kevina coraz trudniej zrzucić na temperament czy nazwać typowymi chłopciami wybrykami, jak chciałby jego ojciec.

Niemal każdy postępek chłopaka jest wymierzony w Ewę. Próbuje ją na przemian zezłościć, zawstydzić, doprowadzić do załamania nerwowego albo furii. Pewnego dnia kompletnie wyprowadzona z równowagi kobieta łamie Kevinowi rękę. Chłopak triumfuje. Widząc poczucie winy matki, osiąga cel.

W wieku 15 lat posuwa się jednak jeszcze dalej. Dopuszcza się czynu, którego Eva, choć doświadczona przez okrucieństwo syna, nie przewidziała.

Nowe formy wychowania

W 1999 roku, w wyniku reformy administracyjnej, zlikwidowano województwo koszalińskie. Koszalin, wraz z zachodnią częścią byłego województwa, znalazł się w województwie zachodniopomorskim. Koszaliński oddział TPD w naturalny sposób przypisany został do oddziału szczecińskiego. Na nowo trzeba było tworzyć struktury i ustalać zasady działania.

Działania Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie dają gwarancję właściwej opieki i pieczy wychowawczej

Rozwój nowych struktur

Po niełatwych konsultacjach dokonało się to ostatecznie w czasie pamiętnego spotkania działaczy obydwu byłych województw wczesną wiosną w Gryficach. Wypracowaliśmy wówczas wspólne stanowisko, uzgodniłyśmy kwestie programowe.

17 kwietnia 1999 roku odbył się zjazd, podczas którego wybrany został nowy Zachodniopomorski Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w składzie: **Zygmunt Pyszkowski** – prezes, **Henryk Zabrocki** – wiceprezes, **Barbara Boraś-Bogumił** – wiceprezes, **Wanda Kielar** – sekretarz, **Jan Rosół** – skarbnik.

Po tak przełomowych zmianach trzeba było znowu poświęcić wiele czasu i pracy na rozwój nowych struktur, określić ich rolę i miejsce w systemie działań na rzecz dziecka i rodziny w zreformowanym układzie administracyjnym. Nie obyło się też bez porażek.

Sukcesy w procesie adopcji

Na początku 1999 roku, ze względów finansowych, zawieszono działanie Ośrodka Adopcyjnego obejmującego teren zlikwidowanego województwa. Jednak już w 2000 roku udało się go reaktywować, choć tylko na obszarze powiatu koszalińskiego. Pomimo przejściowych problemów zarząd oddziału nie ustawał w zabieganiu o funkcjonowanie tej niepublicznej placówki, która miała wieloletnie doświadczenia i sukcesy w procesie adopcji.

Po 1999 roku wielu działaczy włączyło się w działalność samorządów lokalnych. W miarę zasady, że nieobecni głosu nie mają, startowali w wyborach samorządowych, by po uzy-

skaniu mandatu radnego w gminach, czy powiatach mieć realny wpływ na decyzje lokalnej władzy w sprawach rodzin, dzieci, a także samej organizacji. Dzięki nim udawało się wspierać różnego rodzaju przedsięwzięcia podejmowane przez TPD, a równocześnie wypracowywać nowe formy współdziałania z samorządami.

Nieobecni mają głos

Byli w tym gronie między innymi: **Antoni Szarmach** – członek zarządu powiatu kolo-

brzeskiego, **Jadwiga Solniczek** i **Robert Lepa** – Kołobrzeg, **Henryk Zabrocki** – członek zarządu powiatu koszalińskiego. Im – i wielu innym – udawało się skutecznie wpływać na politykę lokalną, zarówno w zakresie opieki nad dzieckiem (placówki wsparcia dziennego), jak i pomocy rodzinie (poradnictwo rodzinne).

Nowe czasy wymagały nowych i efektywniejszych form pracy. Decyzją zarządu oddziału koszalińskiego TPD (5 czerwca 2000 roku) oraz na mocy specjalnej uchwały (z 24 maja 2000 roku) powołano – jednego z pierwszych w kraju – Społecznego Rzecznika Praw Dziecka Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Został nim ceniony w regionie pedagog **Henryk Jeszke**. Po pierwszych pozytywnych doświadczeniach powstał w regionie cały system powiatowych rzeczników praw dziecka TPD, dzięki czemu instytucja ta mogła być bliżej swoich podopiecznych bezpośrednio w ich miejscu zamieszkania.

Inne myślenie o dziecku

Po 2000 roku nastąpił również okres wzmocnionej pracy działaczy nad rozwojem organizacji. Uruchomiono między innymi Ośrodek Metodyczny Krajowego Komitetu Wychowania Resocjalizującego, jako pierwszą porządową instytucję szkoleniową dla nauczycieli, w ramach której prowadzono wiele form doskonalenia i nabywania nowych kwalifikacji i umiejętności.

Uruchomiono kursy pedagoga rodzinnego, socjoterapii, kierowników kolonii i wychowawcy kolonijnego, ruszyła działalność Studium Wychowania do życia w Rodzinie i Warsztaty Umiejętności Wychowawczych.

W sumie przeszkolono blisko 100.000 słuchaczy, w tym: nauczycieli, wychowawców, pedagogów, studentów, uczniów, pracowników socjalnych, pielęgniarek, policjantów, proponując im nowe – pozbawione jakiegokolwiek elementów przemocy – formy wychowania.

cdn.

Fot. Anna Kożuchowska

Dzieci w placówkach Towarzystwa Przyjaciół Dzieci nie tylko bawią się, uczą i poznają rówieśników, lecz także integrują się z innymi, uczestniczą w wycieczkach i zwiedzają region